

Κείμενο αναφοράς για την διακήρυξη του ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής- Ευάγγελος Βενιζέλος, Κώστας Καρτάλης, Χάρης Παμπούκης

I. Το ΠΑΣΟΚ Ένα διαχρονικό κίνημα- Τομές και συνέχειες

(1) Το ΠΑΣΟΚ γεννήθηκε πριν τριάντα χρόνια ως ένα μεγάλο λαϊκό κίνημα. Ένα κίνημα πατριωτικό, ριζοσπαστικό, σοσιαλιστικό. Ένα κίνημα των «μη προνομιούχων». Ένα κίνημα κοινωνικής δικαιοσύνης και απελευθέρωσης Ένας νέος πολιτικός φορέας που έδινε νέες δυνατότητες πολιτικής συμμετοχής και έκφρασης στους πολίτες που ένοιωθαν αποκλεισμένοι. Το ΠΑΣΟΚ εξέφρασε από την ίδρυση του το εύρος και τις προσδοκίες της **μεγάλης δημοκρατικής και προοδευτικής παράταξης**. Εξέφρασε με τον πιο επίκαιρο και δυναμικό τρόπο την πολιτική παράδοση του **κέντρου** και τις κοινωνικές ευαισθησίες της **αριστεράς**. Αυτή θέλουμε να είναι πάντα η φυσιογνωμία του ΠΑΣΟΚ

(2) Το ΠΑΣΟΚ έθεσε από την πρώτη του στιγμή, με την Διακήρυξη της 3ης του Σεπτεμβρίου, τις βασικές αρχές και τους στόχους του: την **εθνική ανεξαρτησία**, την **λαϊκή κυριαρχία**, την **κοινωνική απελευθέρωση**, τον σεβασμό των **δημοκρατικών διαδικασιών**.

Αυτές είναι πάντοτε οι βασικές μας αρχές και οι στόχοι μας. Η Διακήρυξη της 3ης του Σεπτεμβρίου ως κείμενο ιστορικό, παραδειγματικό και αξιακό, εξακολουθεί να μας εμπνέει.

(3) Το ΠΑΣΟΚ διατύπωσε ευθύς εξαρχής το όραμα του. Μια κοινωνία ανθρώπινη, μια κοινωνία αλληλεγγύης και συνοχής, ένα κράτος δημοκρατικό και αποκεντρωμένο που σέβεται τα ατομικά, πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα των πολιτών, μια Ελλάδα ισχυρή και υπερήφανη.

Ο κόσμος άλλαξε από τότε ριζικά. Το όραμα μας παραμένει όμως πάντοτε ισχυρό και επίκαιρο.

Μια ιστορική διαδρομή

(4) Το ΠΑΣΟΚ, με τη βαθιά και αυθεντική σχέση του με το λαό, διάνυσε ως τώρα μία μεγάλη ιστορική διαδρομή που δεν ήταν ούτε εύκολη, ούτε ευθύγραμμη, ούτε ανέφελη. Όπως κάθε ιστορική διαδρομή περιέχει τα θετικά και τα αρνητικά της, τα επιτεύγματα και τα λάθη της, τις πρωτοβουλίες και τις παραλείψεις της, τις επιταχύνσεις και τις αδράνειες

της, τις καινοτομίες και τους συμβιβασμούς, τα παραδείγματα υψηλού δημοκρατικού ήθους και τις κακές συμπεριφορές, τις αλαζονείες και τις παρεκτροπές.

Στο σύνολο της είναι όμως μια διαδρομή που άλλαξε ριζικά την εικόνα της χώρας, το επίπεδο και τους ρυθμούς ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, τις υποδομές σε όλη την επικράτεια, τις συνθήκες ζωής των Ελλήνων και των Ελληνίδων, το επίπεδο της λειτουργίας της δημοκρατίας, των θεσμών του κράτους δικαίου και του κοινωνικού κράτους, τη διεθνή και την ευρωπαϊκή θέση της Ελλάδας.

(5) Ο κόσμος άλλαξε, αλλά ευτυχώς η ιστορία δεν τελειώνει ποτέ. Όπως δεν τελειώνει η διάκριση αριστεράς και δεξιάς, η διάκριση ανάμεσα στην πρόοδο και την συντήρηση και η σημασία των πολιτικών ιδεολογιών. Σε πείσμα όσων διατείνονται ότι δεν υπάρχουν πλέον πολιτικά διακυβεύματα, στα οποία να χωρούν διαφορετικές απαντήσεις με βάση τις αντιλήψεις, τις αρχές και τις ευαισθησίες κάθε πολιτικού χώρου, αυτές οι ιδεολογικές κοινωνικές, ιστορικές, αισθητικές και τελικά πολιτικές διαφορές υπάρχουν. Και φαίνονται καθαρά, όταν ο πολίτης ζει την εμπειρία μιας κυβερνητικής πολιτικής διαφορετικής από αυτήν που είχε ίσως συνηθίσει και είχε ταυτίσει με την κρατική εξουσία.

II. Το ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής

(6) Σήμερα, τριάντα χρόνια αργότερα, μέσα στις συνθήκες του 21ου αιώνα, μετά από είκοσι χρόνια κυβερνητικής εμπειρίας, μετά από πολλές πολιτικές νίκες αλλά και την ήττα στις εκλογές του 2004, **το ΠΑΣΟΚ ανασυγκροτείται** και ξεκινά την νέα του πορεία βασισμένο στα στοιχεία της ιδεολογικής και κοινωνικής του αυθεντικότητας και στην ικανότητα ανανέωσης που διαθέτει.

(7) Απέναντι στην παράλογη πραγματικότητα του «**ασύμμετρου κόσμου**» και την **μονοδιάστατη λογική της παγκοσμιοποίησης**, αντιτάσσουμε την **οικουμενικότητα της αξίας του ανθρώπου** και τον στόχο της **διεθνούς ειρήνης, αλληλεγγύης και συνεργασίας** μέσα σε ένα θεσμικό πλαίσιο **παγκόσμιας δημοκρατικής διακυβέρνησης**. Η Ελλάδα ως ενεργό μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί και πρέπει να έχει ικανότητα παρέμβασης στο διεθνές γίγνεσθαι.

(8) Απέναντι σε μια **αμήχανη Ευρώπη των αριθμών** εμείς αντιτάσσουμε τον στόχο **μιας Ευρώπης κοινωνικής και θεσμικά ολοκληρωμένης**.

(9) Απέναντι στην σημερινή **κοινωνία της ανασφάλειας** που καθιστά τον πολίτη «απειλούμενο», αντιτάσσουμε **το όραμα μιας κοινωνίας συνοχής, αλληλεγγύης και ασφάλειας.**

(10) Απέναντι στην **κρίση της πολιτικής** αντιτάσσουμε **μια νέα αντίληψη για την πολιτική** που σέβεται την αξιοπρέπεια, τις ευαισθησίες, τις προτεραιότητες και τις επιφυλάξεις του πολίτη καθώς και την αυτονομία της κοινωνίας των πολιτών.

(11) Απέναντι σε ένα **γραφειοκρατικό και συγκεντρωτικό κράτος** αντιτάσσουμε το στόχο ενός αποκεντρωμένου και λειτουργικού κράτους που είναι αποτελεσματικός διαχειριστής κάθε είδους κρίσεων και εγγυητής ασφάλειας για τον πολίτη, με πλήρη σεβασμό στα δικαιώματά του.

(12) Απέναντι σε μια **οικονομία που επαφίεται απλώς στην αγορά**, εμείς αντιτάσσουμε το μοντέλο μιας **«έξυπνης» και ευέλικτης μεταβιομηχανικής οικονομίας** που γνωρίζει και αξιοποιεί τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα μέσα σε μία οικονομία της γνώσης και της πληροφορίας.

(13) Απέναντι στα καταλυτικά διλήμματα ανάμεσα αφενός μεν στην μακροοικονομική σταθερότητα και τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, αφετέρου δε στην ανακατανομή του πλεονάσματος και την αποτελεσματική λειτουργία του κοινωνικού κράτους, εμείς αντιτάσσουμε την καθαρότητα, των κοινωνικών και ιδεολογικών μας επιλογών: **Σταθερότητα και ανάπτυξη επιτυγχάνεται και διατηρείται μόνον όταν αυτή συνοδεύεται από δικαιοσύνη, σιγουριά, ασφάλεια, ευκαιρίες για πρόοδο, συμμετοχή και ευημερία για όλους.** Γι' αυτό ο στόχος μας είναι πάντα ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο κοινωνικό κράτος, ένα κοινωνικό κράτος χωρίς κενά που διασφαλίζει σε όλους ένα **αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης** και ένα **ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα.**

(14) **Το ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής είναι ένα κίνημα:**

- **Δημοκρατίας** και ενεργού συμμετοχής του πολίτη.
- **Ελευθερίας** και προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- **Κοινωνικής ευαισθησίας**, ανθρωπιάς και αλληλεγγύης.
- **Ανάπτυξης**, σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, που έχει ως πρώτο στόχο την δημιουργία θέσεων απασχόλησης για όλους.
- **Οικολογικής ευαισθησίας** και εγρήγορσης στο όνομα της αειφορίας.
- **Παιδείας**, σε μια κοινωνία της πληροφορίας και της γνώσης, που αναγνωρίζει ως βασική πηγή πλούτου στη σημερινή μεταβιομηχανική εποχή το διανοητικό κεφάλαιο.
- **Πολιτισμού** και συλλογικής αυτοσυνειδησίας.

(15) Το ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής είναι πάντοτε:

- Ένα κίνημα αυτοδιοίκησης και αποκέντρωσης μέσα σε ένα νέο μοντέλο διακυβέρνησης βασισμένο στη συμμετοχική δημοκρατία.
- Ένα κίνημα πατριωτικό.
- Ένα κίνημα της νεολαίας αλλά και της αλληλεγγύης όλων των γενιών.
- Ένα κίνημα ισότητας ανδρών και γυναικών
- Ένα κόμμα εθνικής ενότητας, κοινωνικής ευαισθησίας, πολιτικής εμπιστοσύνης και κυβερνητικής ευθύνης που εκφράζει το γενικό συμφέρον του ελληνικού λαού

(16) Το ΠΑΣΟΚ είναι πάντοτε ένα κίνημα:

- Κατά των ανισοτήτων, παλιών και νέων
- Κατά της κοινωνικής ανασφάλειας
- Κατά της ανεργίας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Το ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής είναι πάντα ένα κίνημα:

- Εξασφάλισης νέων ευκαιριών και δυνατοτήτων για όλους

(17) Οι «μη προνομιούχοι» που εξέφρασε εξ αρχής το ΠΑΣΟΚ υπάρχουν πάντα, μέσα βέβαια στις σημερινές συνθήκες. Είναι αυτοί που υφίστανται τις συνέπειες των νέων ανισοτήτων, που βιώνουν το άγχος των νέων απειλών, που δεν έχουν πρόσβαση στις νέες ευκαιρίες, που δεν μπορούν να αναπτύξουν τις δυνατότητες τους, που νοιώθουν ότι ζουν μέσα σε μια κοινωνία της ανασφάλειας. Ιδιαίτερα κρίσιμες είναι οι νέες ανισότητες που έχουν δημιουργηθεί στο εκπαιδευτικό και γνωστικό πεδίο, με χαρακτηριστικά παραδείγματα τον ψηφιακό αναλφαβητισμό και την αδυναμία πρόσβασης στο διαδίκτυο και τις δυνατότητες της κοινωνίας της πληροφορίας, στις υπηρεσίες υγείας στην Ελλάδα και το εξωτερικό και στις υπηρεσίες πολιτισμού, τουρισμού, αναψυχής και διαχείρισης του ελεύθερου χρόνου

(18) Το ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής είναι πάντα ένα κίνημα αξιών και ευαισθησιών, ένα κίνημα που παίρνει θέση απέναντι στις νέες ιδεολογικές και αξιακές συγκρούσεις που διαπερνούν τις σύγχρονες κοινωνίες:

(19) Ένα κίνημα που πιστεύει στην **κοινωνική αλληλεγγύη, στην ισότητα των ανθρώπων** και αγωνίζεται γι' αυτήν απέναντι στο ρεύμα της «φυσικής» υπεροχής και του αχαλίνωτου ανταγωνισμού.

(20) Ένα κίνημα που **δεν ταλαντεύεται ως προς την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων** και πιστεύει ότι μόνο μέσα από το σεβασμό της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των συνταγματικών δικαιωμάτων και ελευθεριών μπορεί να προστατευθεί αποτελεσματικά **η ασφάλεια του πολίτη**.

(21) Ένα κίνημα που πιστεύει στη δύναμη της **γνώσης και του πολιτισμού**, που σέβεται τις αρχές της πολιτισμικής ισοτιμίας και αγωνίζεται για τον διάλογο και την συνύπαρξη των πολιτισμών.

(22) **Το ΠΑΣΟΚ: ανοικτό κόμμα**

Το ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής είναι ένας πολιτικός φορέας νεωτερικός, ανανεωμένος, δημοκρατικός, συλλογικός μαζικός, αποκεντρωμένος, λαϊκός, ανοικτός.

Ένα κίνημα των πολιτών, ένα κόμμα που σέβεται την αυτονομία των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και συνεργάζεται μαζί τους.

Ένας πολιτικός φορέας απόλυτα δημοκρατικός, ανοικτός στον πολίτη χωρίς εμπόδια και μηχανισμούς, αλλά με ταυτότητα, με θέση, με στόχους με πρόγραμμα.

Το αίτημα της νέας εποχής

Τριάντα χρόνια μετά την ίδρυση του ΠΑΣΟΚ, στην αφετηρία αυτής της νέας εποχής:

(23) **Το μεγάλο αίτημα της αλλαγής** εξακολουθεί να είναι επίκαιρο και πειστικό. Μόνο που τη φορά αυτή δεν έχουμε την αθωότητα απλώς να το εκφράζουμε αλλά και την τιμή για όσα κάναμε όπως και την ευθύνη για όσα δεν κάναμε, ενώ οφείλαμε να κάνουμε. Εμείς σήμερα και θέλουμε και μπορούμε να τα κάνουμε.

(24) **Το μεγάλο αίτημα του εκσυγχρονισμού** είναι και πάλι κρίσιμο. Ξέρουμε όμως καλά ότι αυτό δεν αφορά ούτε μόνον ούτε κυρίως τις υποδομές και τα μακροοικονομικά μεγέθη. Δεν αφορά ούτε μόνον ούτε κυρίως αυτούς που μπορούν να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες. Αφορά τον απλό άνθρωπο, όλες τις κοινωνικές ομάδες και τις ανάγκες του.

Εκσυγχρονισμός δεν υπάρχει παρά μόνον όταν η ανάπτυξη συντελείται με δικαιοσύνη και σιγουριά για όλους.

(25) Το μεγάλο αίτημα της δίκαιης συμμετοχής στα πλεονεκτήματα, τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες της ανάπτυξης και της προόδου, το μεγάλο αίτημα της συμμετοχής σε μια κοινωνία ασφάλειας και συνοχής, το μεγάλο αίτημα της συμμετοχής στο πολιτικό, πολιτιστικό και επικοινωνιακό γίγνεσθαι, το μεγάλο αίτημα της συμμετοχής στην αγορά εργασίας, στην κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας, το μεγάλο αίτημα της συμμετοχής στη διαμόρφωση της ιστορίας που γράφεται καθημερινά, **είναι το μεγάλο πολιτικό και κοινωνικό ζήτημα της σημερινής εποχής.**

(26) Το όραμα μας για μια κοινωνία, ένα κράτος και μια οικονομία της συμμετοχής προϋποθέτει **Και πάλι αλλαγή:**

- Στο ίδιο το ΠΑΣΟΚ, που πρέπει να γίνει το **ανοικτό ΠΑΣΟΚ** της συμμετοχής
- Στο κράτος, που πρέπει να γίνει ένα **ανοικτό κράτος** πολιτικής και κοινωνικής συμμετοχής
- Στην κοινωνία, που πρέπει να είναι μία **ανοικτή κοινωνία** ενεργού, δηλαδή συμμετοχικής αλληλεγγύης
- Στην οικονομία, που πρέπει να είναι μία **ανοικτή οικονομία** δίκαιης πρόσβασης, δηλαδή συμμετοχής στις ευκαιρίες και στην απασχόληση

(27) Το ΠΑΣΟΚ της νέας εποχής απευθύνεται στις Ελληνίδες και τους Έλληνες πολίτες τους κοιτάζει στα μάτια, και τους προτείνει μια νέα σχέση εμπιστοσύνης και ένα σχέδιο

ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΣΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ